

Posta Stamps

Føroyar

Nr. 42

November 2019

- Vatndalsvatn
- Mikkjal á Ryggi
- Flogbólur 125 ár
- List: Sigrun Gunnarsdóttir
- Norðurlandaútgáva 2020: Nósi

Royndarprent

Vatndalsvatn - hjartavatnið

Eitt hjarta, ið slær...

Valentinsdagur – dagur teirra elskandi. Hjartanna dagur, tá nýspróttin ást tekur tey fyrstu trilvandi fetini – meðan tann royndi og setti kærleikin verður staðfestur í orði og onkrari lítlari ástargávu.

Føroyskur romantikkur

Mangt kann man siga um føroyska landslagið, men romantikkur er helst ikki tað, ið liggur fremst í huga. Okkara karga fjallaland, lagað og sett av ógvusligum gosvirksemi í milliónatali ár, skrætt av tektoniskum virksemi, karvað av skiftandi ístiðum og evindaligari niðurbrotning av brimi, regni og atlantsódnum, kann tykjast... skulu vit siga... heldur óromantiskt fyri gestsins eyga.

Men vit vita betur. Hóast heldur bersøgin í orð og talu og eitt sindur buldraslig í atferð, eru vit eitt rættuliga alskið fólkaslag við romantiskum søgum, sagnum og vísium. Tað sigur seg sjálv, at ein mentan, ið hefur

orðafelli sum, "ongin veit á morgni at siga, hvar hann á kvældi gistir," hefur havt ein ávísan tørv fyri tí tryggja og eyma. Tað hefur elvt til søgur sum hana um koltursdrongin ið svam út í Hest, fyri at hitta unnustuna – ella tann um Arrheboe prest, ið gjørdist svakur av kærleika til sína vøkr, men heldur kviklyntu Beintu.

Tað hefur eisini mangan undrað tann fremmanda gestin, at hoyra føroyingar syngja sorgtung lög í góðum veitslulag, tí hann skilur ikki at tjóðskaparromantisku sangirnir lýsa ein inniligan kærleika til land og hav, og ikki minst strævna siðbundna gerandislívið.

Tjóðarhjarta

Jú, sanniliga er Føroyar eitt eymt og alskið land. Í roynd og veru so hjartaligt, at tað hefur manifesterað seg í sjálvum landslagnum.

Í Vágum, uppi í dalinum omanfyri bygdina Bøur, liggur tjóðarhjartað. Tað er vatnið,

Vatndalsvatn - hjartavatnið. Mynd: Charles Martinez.

Vatndalsvatn, sum hefur skap av einum snøggum hjarta. Og um tú ikki trýrt tí, kanst tú tasta krosstalið: 62°5'32"N 7°20'29"W inn á Google Maps og sjálv/ur kanna eftir.

Illar tungur vilja helst vera við, at tað er áin Breiðá, sum hefur skapt hjartasprunguna, har hon rennur til og hjartatippin, har hon rennur frá, men tað leggja vit ikki pettið í. Vatndalsvatn er eitt hjarta, skorið í grót og eyr – soleiðis er tað bara! Tað er náttúran, ið minnir okkum á, at størstur av øllum er kærleikin.

So, umhugsar tú at gera okkurt serligt fyri hann ella hana, tú ert góð/ur við, so vraka sjukulátuna og far ein túr til Vágar. Túrurin framvið Breiðá úr Bø og niðan til Vatndalsvatn, er brattur, men ikki serliga langur – og hvat er meira romantiskt enn ein útferð við matarkurv niðan á hjartastrendur?

Ok, kanska ikki júst 14. februar, tá veturin enn er kaldur og grummur. Men ein

summardagur kann eisini brúkast – og ljósa og romantiska summarnáttin við.

Eftir hvat skilst, er Vatndalsvatn eisini eitt gott stað at fiska síl – um ein troyttast eitt sindur av øllum romantikkinum.

Innara hjarta

So tað er við tí sera ítökiliga tjóðarhjartanum í huga, at sniðgevin Suffia Nón hefur fingið íblástur til næsta frímerkið, sum lýsir innara ímyndarlíga hjarta, vit øll bera í barmi. Barnaglaða og treytaleysa hjartað í eirindaleysa landslagnum og einari fyrndargamlari mentan. Og tað er við tí í huga, at vit gera vart við, at tú, hvør tú so ert og hvar tú ert staddur, ert beint her í okkara hjarta.

Valentin

Valentinsdagur tann 14. februar, er ein katólskur halgisiður, sum nú á døgum hefur breitt seg til aðrar mentanir. Hendan dagin er siður at senda smáar romantiskar kvøður til tey, ið eru hjartanum næst – eitt valen-

tinskort við eyrum orðum, blómur ella gávur, sum prýðislutir ella konfekt. Satt at siga, eru tað mest handilsáhugamál, ið liggja aftanfyrri endurreisingina av siðinum, men ein vakur og meinaleysur leikur á okkara, annars so rationellu, døgum.

Navnið sigst stava frá kristna prestinum Valentin, sum livdi í Rom undir Claudius II, keisara. Sambært søgnini, hevði keisarin ilt við at útvega sær nóg nógvar hermenn – og setti tí bann fyri trúloving og hjúnalagi í býnum. Men Valentin prestur aktaði ikki bannið og gifti í loyndum tey, ið so vildu. Virkseimið varð sjálvandi avdúkað og Valentin fongslaður og tikin av døgum tann 14. februar ár 269.

Meðan hann sat fongslaður, gjørdist Valentin vinur við dóttirina hjá fangavørðinum og tey samskiftu við at senda hvørjum øðrum stutt brøv – hansara altíð við undirskriftini: "tín Valentin."

Søgan er ein halgissøga uttan søguligar keldur – men tað geva vit ikki víðari gætur í kærleikans navni.

Við hjartans kvøðu
tín Valentin

A.E. Petersen

Tað serstaka við hesi útgávuni er at bæði frímerkini eru prentað saman, tiggju frímerki í arkinum - fimm av hvørjum. Sí mynd.

Um tú skalt senda eitt bræv til útheimin, so brúkar tú bæði frímerkini 8 + 12 kr = 20 kr.* Skalt tú senda eitt bræv innanoyggja, so nýtist tær einans 12 kr frímerkið.*

*Eftir ætlan samsvara virðini 12 kr og 20 kr við nýggju postgjøldini pr. 01.01.2020 fyri ávikavist smábrøv innanoyggja og til útheimin - upp til 50 gr.

Royndarprent

Mikkjal Dánjalsson á Ryggi

Søgan sigur, at í hoyna 1909 settist bónda-sonurin í Beiti í Hýsisá, beint við barnaheimið – og risti hesa yrking í harða hellu:

*Vatnið vinnur harða hellu,
slættar niður fjøll.
Liggin gongur, grasið fellur,
falla so vit øll.*

*Stirðnar blóðið,
stedgar hjartað,
legst enn maður lík,
sálin í Guds himni bjarta
livir fræls og rík.*

Allarhelst risti bæði ein og annar á høvðinum yvir lóttirnar hjá unga manninum, sum brúkti fleiri dagar at rista eina yrking í helluna. Men enn í dag, eina öld seinni - standa orðini har enn - og tað eru júst orð hansara og yrkingar, vit minnst hann fyri.

Bókin ella hakin

Mikkjal Dánjalsson á Ryggi varð borin í heim í Miðvági, tann 17. oktober 1879. Faðir hansara, Dánjal Pauli Mikkelsen, var fróður maður, søgukønur og virkin í bygdini. Í barnaheiminum í Beiti hevði Mikkjal tær bestu umstøður at seta seg inn í siðbundna føroyska mentan – í kvæði, sagnir og frumsagnir, politisk orðaskifti og samtidarkunneleika yvirhøvur. Her var eisini grundin lögð til sterku siðbundnu gudstrúnna, ið fylgdi Mikkjali gjøgnum lívið. Ongin ivi man vera um, at kunneleikin til sálmarnar hjá Kingo, Grundtvig o.ø. vóru eitt treyst undirstøði fyri tí, sum Mikkjal sjálvur legði eftir seg í føroyskari sálmayrking.

Sum dreingir og unglingar flest, tók Mikkjal lut í øllum fyrifallandi arbeiði á sjógv og landi. Her vann hann sær tann holla kunneleika til gerandislívið og náttúru, ið kemur til sjónðar í yrkingum hansara. Spillandi tungur vilja vera við, at hann kanska helti meira til

Her sæst partur av yrkingini, sum Mikkjal á Ryggi høgdi inn í helluna í Hýsisá í 1909. Mynd: Jógvan Helgi Hansen

bókina enn hakan, men tað man ikki vera annað væntandi í einum samfelag, har handaligt arbeiði er hægri í metum enn andaligt.

Eftir lokna skúlagongd í barnaskúlanum fór Mikkjal á realskúlan í Havn. 21 ára gamal, fór hann til Danmarkar, har hann frá 1900 til 1902 gekk á háskúlanum í ávikavist Askov og Frederiksborg. Heimafturkomin tókst Mikkjal við ymiskt fyrifallandi á sjógví og landi.

Yrkjarin

Tíðin um fyrra aldarmótið var ókyrr á politiska vøllinum. Samleikskenda tjóðskaparrákið, ið kveiktist við jólafundinum í 1888, var farið at geva seg til kennar í einari politiskari rørslu – og í 1906 elvdi tað til at fyrstu politisku flokkarnir, Sambandsflokkurin og Sjálvstýrisflokkurin vórðu settir á stovn. Sambandsflokkurin stóð fyrri óbroyttum sambandi við Danmark, meðan Sjálvstýrisflokkurin strembaði eftir størri sjálvsavgerðarrætti.

Faðir Mikkjals, Dánjal Pauli Mikkelsen, var virkin sjálvstýrismegin – og sonurin tók eisini lut í tjóðskaparstríðnum – tó mest á mentanarøkinum. Fyrsta yrking Mikkjals, "Fram frímennt", varð prentað í Tingakrossi sama ár, undir dulnavninum "Gunnleygur". Komandi tíðina skrivaði "Gunnleygur" javnan í Tingakrossi og hansara fyrstu yrkingar vóru politiskar og heldur stórorðaðar. Tað vardi tó ikki leingi, fyrr enn beinleiðis politiski boðskapurin fjaraði eitt sindur og yrkingarnar gjørdust meira lýsandi.

Hóast yrkingarnar hjá Mikkjali á Ryggi høvdu frálíkar náttúru lýsingar, var hann tó ikki náttúruyrkjari burturav. Tað er heldur menniskjan og hennara lutur í náttúruni, arbeiði á sjógví og landi, mentan, søga og lívið yvirhøvur, sum eyðkennir hansara lyrikk – og hann man vera fremsti lýsarin av færoyskum gerandislívi í fyrru helvt av tjúgundu øld.

Evnisvalið niðast til vinstri á frímerkja-arkinum byggir á tvær av kendu yrkingum Mikkjals, "Áttamannafarið" og "Smálombini spæla".

Í 1954 kom einasta yrkingarsavnið hjá Mikkjali á Ryggi út, sum - sera hóskandi - var deilt upp eftir árstíðunum.

Sjálvur var Mikkjal virkandi sjálvstýrismáður. Hann sat sum bygðaráðsformaður í Miðvági frá 1915 til 1919 og sat á tingi í skeiðinum frá 1924 til 1928. Hann var eisini nevndarlimur í Føroya Lærarafelag frá 1927 til 1934, tey seinastu 5 árinu sum formaður.

Skúlabókarithøvundurin

Í 1920 varð Mikkjal á Ryggi settur sum lærari í Bø og Gásadali, eitt starv hann røkti í 25 ár. Kona Mikkjals, Bina Joensen, var úr Gásadali – og tey settu búgv har í bygdini.

Mikkjal var ein av teimum, ið talaði fyri, at frálærumál og tilfar skuldi vera á føroyskum. Lærubøkur á føroyskum vóru ikki til, so hann átók sær tí at skriva føroyskar skúlabøkur. Í 1926 varð "Landalæra I" givin út og í 1935 kom fyrsta frálærubókin í lívfrøði, "Dýralæra I, Súgdjór" – báðar skrivaðar av Mikkjali.

Í 1940 gav Mikkjal á Ryggi út heimstaðarverkið, "Miðvinga søga" – um søguna hjá heimbygdini líka frá miðöld. Hann var yvirhøvur ein virkin høvundur, skrivaði umframt yrkingar eisini stuttsøgur og umsetti íslenskar fornsøgur til føroyskt.

Í 1951 kom onnur lívfrøðisbókin, "Dýralæra II, Fuglar", hesa ferð um fuglameingið í

Føroyum. Mikkjal hevði leingi savnað tilfarið, málaði sjálvur eitt stórt úrval av litríkum myndlýsingum og lýsti einstaka fuglin á ein lættlisnan, næstan persónligan hátt, sum gjørði tað lætt hjá børnum og vaksnum, at kunna seg um føroyska fuglin. Bókin gjørdist tó eitt stórt vónbrot fyri Mikkjal, av tí at útgávan varð skerd fyri at spara upp á framleiðslukostnaðin. Flestu myndirnar vóru svart hvítar og harafturat so smáar, at ilt var at síggja smálutirnar. Myndin til høgru á frímerkjaarkinum er tikin, meðan Mikkjal sat og málaði myndlýsingarnar til fuglabókina.

Sálmaskaldið

Í 1945 fór Mikkjal á Ryggi frá sum lærari í Bø og Gásadali. Men lívskvældið gjørdist tungt hjá honum. Sama ár varð hann raktur av smittandi tuberkulum og noyddist at dvølja restina av ævini á sanatoriinum í Hoydølum.

Tað var undir hesi longu sjúkrareguni, at Mikkjal á Ryggi yrkti teir flestu av sínum sálmum. 75 upprunasálmur komu undan hansara hond og 40 týðingar eftir útlenskar sálmayrkjarar. Hóast ein kundi væntað, at tunga lagnan førði tunglyndi og daprari trúgv við sær, var ikki so. Sálmannir hjá Mikkjali eru yvirhøvur ljósir og bjartskygdir og bera boð um eina djúpa, siðbundna gudstrúgv – ofta kryddaðir við føroyskum evnum í myndamálinum.

20. oktober 1956, andaðist Mikkjal á Ryggi eftir 11 ára sjúkraregu. Arvurin eftir hann er ein sonn perlurøð av glottum inn í føroyska mentan, náttúru, arbeidslív og søgu frá fyrru hálvu av tjugundu øld.

Anker Eli Petersen

Royndarprent

Søgan um flogbólt

Vanliga verður sagt, at tað er William G. Morgan (1870-1942), ið fann upp á flogbólt ella "Mintonette", sum tað tá varð kallað. William gekk á Springfield College í USA, og har hitti hann James Naismith, sum í 1891 hevði funnið upp á kurvabólt. Hetta gav Williami íblástur til nýggja spælið Mintonette.

William G. Morgan var knýttur at YMCA (Young Men's Christian Association) ella KFUM. Ungu menninir í felagsskapinum vóru fyrstu leikararnir, ið spældu Mintonette, og skjótt vaks spælið.

Einki spæl var, sum líktist Mintonette, so í fyrstani varð roynt við einum tennisneti, og spælt varð við kurvabólta, men tað gekk als ikki. Netið varð flutt upp til 1,98 m, sum varð á hædd við hægstu menn tá. Samstundis fekk William eina fyrirtøku at gera ein lættari og bleytari leðurbólt, sum ferðaðist nógv skjótari enn ein kurvabóltur. Og nú bar til.

Á eini ráðstevnu, sum William skipaði fyri í 1896, varð avgerð tikin um, at spælið skuldi

eita *Volleyball*, tí mátin bólturin verður spældur tvørtur um netið hóskar væl til Volleyball. Flogbóltur, sum sum vit kenna hann nú, varð føddur.

Síðani tá er ómetaliga nógv hent. Frá at hava verið eitt spæl fyri ungar menn í KFUM í USA, er spælið vaksið til eitt tað størsta spælið yvirhøvur í heiminum, og verður flogbóltur spældur mestsum allastaðni. Innandura, uttandura, á sandstrondum í heitaru londunum og nú eisini sum kavaflogbóltur, ið helst verður Olympisk ítróttagrein í framtíðini. Flogbóltur er ein av høvuðsitróttagreinunum á Olympisku leikunum. Mett verður, at umleið 800 milliónir fólk spæla flogbólt minst eina ferð um vikuna í øllum heiminum.

Flogbóltur í Føroyum

Flogbóltur er ikki so gomul ítróttagrein í Føroyum. Tað var Martin Holm, lærari á Føroya Lærarakúla og sannur undangongumaður í føroyskari ítrótt, sum ein dagin kom til ein ítróttatíma á Lærarakúlanum við einum løgnum bólti og einum neti, sum

Flogbóltsdystur. Mynd: Flogbóltsamband Føroya.

hann setti upp. Hetta hevur verið miðskeiðis í 50-árunum, og eingin kendi tá spælið.

Væl lá fyrri hjá Martini at læra frá sær, og ungu lærararnir fóru út um alt landið at arbeiða sum lærarar og tóku spælið við sær, sum soleiðis kom inn í skúlarnar og mentist haðani. Lærarar hava tí stóran heiður av, at flogbólturnar gjørdist væl dámdur í Føroyum og hava tað enn. Nú við nýggja átakinum *Flogbørn*, sum er serligt flogbóltsspæl fyri yngstu børnini og verður spælt í skúlunum og feløgnum.

Flogbóltsamband Føroya er stovnað í 1980 eftir at hava verið ein deild undir ÍSF. Síðan tá hevur menningin verið stór, og flogbólturnar verður spældur um allar Føroyar. Serliga eru tað genturnar og kvinnurnar, ið hava tikið spælið til sín. Landskappingar eru fyri allar aldrar og steypakappingar eisini.

Føroyar hava stórfingin úrslit at vísa á í altjóða flogbóltsi. Ikki minst á Oyggjaleikum, har bæði kvinnurnar og menninir hava vunnið

heiðursmerki fleiri ferðir. Yngru liðini eru á hvørjum ári við í altjóða kappingum, og berjast nú við stóru Norðurlondini um heiðursmerkini, tá ið vit eru í kapping.

Altjóða flogbólturnar er eisini at síggja á heima-vølli. Seinnu árinum hava fleiri altjóða kappingar verið í Føroyum, og vónandi eru Oyggjaleikir aftur á skrá um ikki ov langa tíð.

Um frímerkini

Frímerkini hjá Suffíu Nón vísa ávikavist kvinnu- og mansflogbólt. Annað frímerkið visir ein libero, ið tveitir seg eftir einum bólti. Libero er serliga við í móttøku og verju afturi á vøllinum. Libero spælir altíð í blusu í øðrum liti enn liðfelagarnir.

Á hinum frímerkinum hongur ein leikari í luftini klárur at smasha. Kroppurin er sum ein spent fjøður, klárur at fáa so nógva kraft í slagði sum til ber.

Magnus Tausen

Formaður, Flogbóltsamband Føroya

Móli'r Teresa á Eiði
Sigrun Gunnarsdóttir 2020
FØROYAR 12KR

Breyðlo sum mestar svongd
Sigrun Gunnarsdóttir 2020
FØROYAR 27KR

Royndarprent

List: Sigrun Gunnarsdóttir

Listakvinnan Sigrun Gunnarsdóttir er fødd í 1950 á Eiði. Her er hon uppvaksin, her kveiktist hugur hennara til myndlistina frá barnsbeini, og her hefur hon sum yrkistafólk ment sín heilt egna eyðkenniliga myndaheim.

Myndirnar hjá Sigrun Gunnarsdóttir eru einfaldar og samansettar í senn, tær samskifta stillisluga við okkum og fáa okkum at hugsa. Hon arbeiðir við tí, ið hefur við menniskju at gera, og myndirnar seta als kyns tilveruligar spurningar. Myndeðvni hjá Sigrun stava m.a. frá ævintýrum, frá sambandinum millum ættarliðini, úr Grønlandi og úr vælkendum ella persónligum søgum.

Fyrstu verk hennara bera greið boð um, at hon dugir naturalistiska handverkið til fulnar, men miðskeiðis í 90unum tekur hon eina vend yvir í ein sýmbolskan myndaheim við einum einfaldari myndamáli, ið eisini kann hava surrealistisk eyðkenni. Ein eyðkenniligur

myndaheimur, ið hon trygt og støðugt hefur ment líka síðani. Hon sleppur myndeðvnum frammanfyri sær og fer at mála úr huganum. Áhugin at tekna hefur fylgt Sigrun Gunnarsdóttur frá barnsbeini, og stóran týðning hefur tað eisini havt, at hon er uppvaksin við at siggja verkini hjá og hoyra um Føroya fyrsta landslagsmálara, abba sín Niels Kruse (1871-1953). Sigrun hefur altíð vitað, at hon skuldi gerast listakvinna, og heimanífrá varð hon stuðlað í hesi leiðini.

Í 1971 flutti hon sum 21 ára gomul til Keypmannahavnar at ganga á tekniskúlanum á Glyptotekinum (1971-73), har hon hevði Robert Askou Jensen sum lærara. Hann eggjaði henni at søkja inn á Kongaliga Danska Listaakademiið, har hon slapp inn og gekk ári 1973-80. Lærarar hennara vóru m.a. Wilhelm Freddie og Sven Dalsgaard. Í 1980 búsettist hon aftur á Eiði, har hon hefur sítt atelier enn í dag.

Sigrun Gunnarsdóttir, listakvinna. Mynd: Beinta á Torkilsheyggi.

Á yrkisleiðini hefur Sigrun Gunnarsdóttir havt eina langa røð av einstaklinga- og bólkaframsýningum. Myndir hennara rækka víða og umframt framsýningar í Norðanlondum, hefur hon sýnt fram í m.a. T.A.G. Gallery, New York, Sunshine International Museum, Beijing og JARFO Art Gallery, Kyoto. Í 2018 hevði hon sína fyrstu retrospektivu framsýning á Listasavni Føroya. Eisini hefur hon prýtt kirkjur og almennar bygningar í Føroyum.

Tvey móðirportrett

Á fyrstu myndini, Móðir Teresa á Eiði (2019), siggja vit eina gomla konu sita við stokkum. Hon er í gerandisklæðum, og á borðinum framman fyri hana liggja tveir nýbakaðir drýlar og ein Biblia. Tú kanst ímynda tær angan av nýbakaðum breyði, hoyra klirranina av stokkunum og stilla ljóðið frá mjúkum skóleistum eftir gólvinum. Ein fittur hundur liggur við føtur hennara, á bróstinum hongur ein mynd av móður Teresu og út ígjøgnum

køksvindeygað sæst eitt undurfagurt útsýni. Myndin er bæði tíðar- og staðbundin í einum ávísium køki Yviri í Gjógv á Eiði, ið vísir júst hatta útsýnið út á Risan og Kellingina. Hetta er eitt portrett av eini veruligari kvinnu, ið hvørt mansbarn í bygdini kendi.

Á seinnu myndini eru vit eisini boðin inn í fjálga køkin hjá eini ommu. Hon tykist stinn og handasterk. Hon er í fyríklæði og er í ferð við at geva ommudóttirni ein breyðbita. Vit siggja í vangan á ommuni, ið vendir sær inn móti ommudóttirni. Sambandið teirra millum er í miðdeplinum. Ein svørt Biblia liggur týðulig móti tí lýsandi gula borðinum, og ytst í høggu síðu aftan fyri kvinnuna stingur endin av eini opnari hurð sín snúta fram og ramar myndina inn. Júst sum í fyrstu myndini. Hóast nógvu lutirnar á myndunum, tykist alt merkiliga avbalanserað. Bygnaðurin og stóru litflatarnir eru í javnvág, og dempaði blái liturin í ymsum brigdum blandar forgrund og bakgrund saman og savnar myndirnar. Hetta

tykist at undirstrika tað tryggja og róluga huglagið.

Gomlu kvinnurnar eru eitt høvuðsmynd-evni í listini hjá Sigrun Gunnarsdóttur, ið hon ígjøgnum nærum tvey áratíggju hevir málað fleiri ymsar útgávur av. Her hevir Sigrun málað ávikavist mammu og ommu sína, men neyva og einfalda myndamálið ger hinvegin, at myndevnið eisini er alment menniskjaligt – ein lýsing av eini arketypu, ið eisini kann geva afturljóð hinumegin knøttin. Tann umsorganarfulla og vísa móðirin, brýnd av lívsins brotum, trygg í trúnni á eina stórri heild. Í so máta ein mótmynd til nútíðarinnar sjálvsøknu individualismu.

Myndevnið við móður listafólksins er væl kent, og í føroysku listasøguni eru dømi sum Mynd av móður míni eftir Sámal Joensen-Mikines frá 1934, Andlitsmynd, móðirin uml. 1955 eftir Ruth Smith, Móðir mín, sum Ingálvur av Reyni málaði í 1971, og Móðir listamansins, sum Zacharias Heinesen málaði í 1992. Ymsar og inniligar lýsingar við ávikavist ekspressivum, naturalistiskum og form- og litgranskandi stili. Sigrun Gunnarsdóttir gevur eitt rættiliga egið íkast til føroysku listasøguna, og hennara stíllur er einfaldur – naivistiskur um ein vil – og sýmbolskur.

Myndirnar hjá Sigrun Gunnarsdóttur siga søgur. Afturat myndevninum byggir hon myndirnar upp við sýmbolum, tekst-brotum og øðrum forteljandi og gerandisligum lutum. Og sum so eyðkent fyri Sigruna, tekur hon ofta støði í kristindóminum. Sýmbolini hjá henni kenna vit aftur, tí tey ferðast frá eini mynd í aðra, og

annaðhvørt sýmbolini stava úr kristindómi ella eru meira almenn, fáa tey sín týdning í sínum samanhangi – og sjálvsagt í samspæli við hyggjaran. Sum dømi kunnu vit nevna hurðina, sum vísir á skiftið frá jarðiska lívinum til ósædda heimin handan hurðina fyri hesar gomlu kvinnur, hvørs tilvera er farin at halla. Hyggur tú gjølla á fyrru myndina, sært tú ein elalíttan hvítan fugl sita á gólvinum millum kvinnuna og hundin, ið hyggur varisliga at fuglinum. Hann ger einki burturúr sær, ákallar sær ikki uppmerksemi, men er eins týdningarmikil og restin. Eins og eitt ekkó av sitatinum á myndini av móður Teresu: *“Be faithful in small things because it is in them that your strength lies”*. Og síðst men ikki minst breyðið. Í kristindóminum stendur breyðið m.a. fyri Jesu likam, fyri at deila og fyri bæði ítakliga og andaliga føði, eins og sagt verður í *“gev okkum í dag okkara dagliga breyð”*. Listaverkini hjá Sigrun Gunnarsdóttur snúgva seg um tað, ið hevir við menniskju at gera, og her kann breyðið einfalt snúgva seg um nakað so grundleggjandi sum tørvin á andaligari føði, ið vit menniskju hava til felags. Seinna myndin eitur nevniliga *Breyðið, sum mettar svongd* (2014), og her er tað nærveran millum ættarliðini, sum verður addresserað.

Myndin setir spurningar um minnið, um hvat tað kann vera at kenna seg heima, um røddina og tann færing, hon kann bera.

*Mirjam Joensen
listfrøðingur*

Norðurlandaútgáva 2020: Nósi

Tá nósin er lagdur, hevur hann stóra, tjúkka og hvíta ull. Við viðopnum, stórum eygum sær nósin so sera fittur, - ja elskuligur út. Hvussu kann ein annað enn blotna, tá ein sær henda fitta stóroygda, runda og lodna skapningin? Vit fáa øll hug til at taka hann upp í kneppið og kroysta hann inn at okkum. Gjøgnum tíðirnar er nósin eftirgjørður í hópatali, nógv børn hava hann sum sítt yndis-kelidýr. Tá børnini leggjast at sova, balla tey seg og merkja tryggleikan í at hava bleyta nósan hjá sær.

Astrid Andreassen hevur aftur sitið stillisluga framboygð inn yvir pappirið við sínum lit-blyantum. Enn eina ferð hevur hon latið eitt meistaraverk úr hugflogi og hondum sínum og hevur teknað nósan bæði livandi og elskuligan. Ikki kann tað sigast ov tíðum, at Astrid er okkara meistari, tá tað snýr seg um at lýsa alt, ið hevur við náttúruna at gera, og serliga tað, ið hevur við havið at gera. Vit eru heppin at vit hava Astrid í Føroyum.

Kópur er súgdjór. Súgdjór eru í øllum heimshøvum, og somuleiðis í onkrum stórum áum og vøtnum. Mamman verður nevnd opna, pápin brimil og hvølpurin nósi. Í heimshøpi eru 36 sløg av kópi. Í færoy-skum sjóøki eru 7 sløg av kópi kend, tá er roysningur taldur við. Láturkópur er einasta lállusúgdjór, ið nærast í Føroyum. Steinkópur nærast eisini í Føroyum til miðskeiðis í 19. øld, tá hann doyði út.

Í september - november leita opnan og brimilin í látrini. Látur er ein hola í bergi niðri við sjóvarmálan. Hesar holur eru serliga, har havaldan leikar harðast og mest á. Innast á botni í hesum holum er sandur, mæl ella hella, og har leggur opnan sínar nósar, og har halda teir til. Tí verður sagt láturkópur.

Kópur er djór, ið livir bæði á landi og í sjógvi. Hann er sera smidligur svimjari, og tí góður at veiða. Á landi er hann meira klumsutur. Kópar fara upp á land at hvíla seg, skifta

Nósi. Mynd: Finn Larsen.

feldin og leggja nósarnar. Í summum förum kann kópur samanberast við dýr á landi, tí hann brúkar nógv sína sjón og sansagøgn.

Nósin vigar um 15 kg, tá hann verður lagdur. Stóra hvíta ullin, ið nósin hevir, tá hann verður lagdur, verjir væl móti kulda. Tó er tað so, at dettur nósin á sjógv, so kann hann drukna, tí ullin drekkur so nógva vætu í seg, at hann verður ov tungur. Eisini kann nósin stírdna í hel, tí hann verður vátur inn á skinn. Frá september til november kann veðrið vera sera baldrut, og tá doyggja nógvir nósar.

Nósin sýgur mammuna í góðar tvær vikur. Mjólkin, ið nósin sýgur, er sera feit. Hon hevir um 60% fiti í sær, so nósin fitnar og veksur skjótt. Av tí sama tjúknar spikið skjótt, og verjir væl fyri kulda. Eftir tríggjar vikur vigar hann longu um 50 kg. Tá fer nósin at kasta ullina og skal til at finna føði sjálvur.

Frá september til november fara vaksnu kóparnir aftur at látrast (makast), eisini kann ein síggja kóp makast í urðini. Opurnar eru um 5 til 7 ár, tá tær verða kynsbúnar. Brimlarnir eru um 7 til 9 ár, tá teir eru kynsbúnir.

Best dámar kópi fisk at eta. Tó etur hann eisini krabbar og høggu-slökk, og eisini hevir onkur sæð hann tikið fugl. Frá landnámstíð og fram til miðskeiðis í 19. øld var vanligt at veiða kóp í Føroyum. Kópurin hevði tá stóran týdning fyri føroyingin.

Vanligt var at fara til láturs (kópaveiðu) á mikkjalsmessu, sum er 29. september. Mennt fóru við báti inn í holur, har teir vistu, at kópur helt til. Teir høvdu oljulampur til ljós, og gassar at sláa kópin við. Av kópi varð tvøstið havt til matna, spikið varð brætt, og skinnið varð turkað ella barkað. Skinnið varð nýtt til kópaskinsskógvar og kópaskinsskútur.

Kópur. Mynd: Jógvan Hansen

Søgnin um kópakonuna, ið kom á land í Mikladali, er vörðin sera kend. Seinastu fimm árinu hevur stríður streymur av fólkum úr øllum heiminum verið um Kalsoyarfjørð á veg til Mikladals, at síggja 2,6 metra høgu, og 450 kg tungu, sera vøkru og stórbæru standmyndina, ið Hans Pauli Olsen evnaði til, og sum stendur á helluni Stórakneysa. Standmyndin er umgyrd av vøkrum summarr- og vetrarkloddum fjøllum og blikandi og stormfylltum havi.

Úr hesi søgnini kenna flest okkara nósarnar, ið finga at merkja banahøgg frá menniskjans hond. Í 2007 gav Posta út eitt smáark við tíggu frímerkjum um kópakonuna. Edward Fuglø teknaði.

Kópasagnir eru at finna nógva staðni kring heimin. Eitt nú í Grønlandi, Hetlandi, Írlandi og Avstralia. Søgnin úr Grønlandi, sum nevnist "Havsins móðir", er sera fitt. Hennara

boðskapur er, at vit skulu verja og fara væl um alt livandi í náttúru okkara.

Endurgeving frá "Havsins móðir":

"Niðri í dýpinum sat havsins móðir og píndist av misgerðunum, ið inuittarnir gjørdur. Sum revsing savnaði havsins móðir øll dýrini, ið vanligu vórðu veidd, og fløkti tey í risna hár sítt. Tá tann blindi (menniskjað) kom niður í dýpið, og lovaði bót og bata, greiddi hann hár hennara, savnaði saman lortin, og blakaði hann burtur. Við eitt bleiv ruskið livandi, har var ísbjörnin, revurin, klappus, granarkópur, grønlandskópur o.a. kópar. Eisini var roysningur, náhvalur og øll fuglasløg."

Vit hava nú fingið hendan fitta, elskuliga, stóroygda, lodna klumpin sum frímerki. Nósín fer nú at ferðast kring allan heimin saman við øllum hinum vøkrum frímerkjum okkara. Góða ferð.

Mourits Mohr Joensen

Vel ársins vakrasta frímerki 2019

og verð við í lutakasti um eitt ullint teppi

FO 898-899

FO 900-902

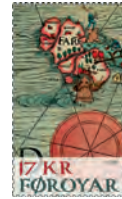
FO 903

FO 904

FO 900

FO 901

FO 902

FO 909

FO 905

FO 910

FO 911

FO 906-908

FO 914-915

FO 912

FO 913

FO 917

FO 916

FO 918

FO 919

1. vinningur:
ullint teppi frá VIMA

2. vinningur:
árbókin 2019

3. vinningur:
Skeribretti I: Útróður

4. vinningur:
Skeribretti II: Útróður

Klipp lepan út og send okkum hann ella atkvøð á www.stamps.fo.
Seinasta freist at atkvøða er 15. mars 2020!

Navn: _____

Bústaður: _____

Postnr./Bygd: _____

Kundanr.: _____

Ársins frímerki 2019 er:

FO

Ja, takk. Eg vil fegin tekna meg fyri tíðindabrevið frá Posta Stamps, sum verður sent við telduposti.

T-postur: _____

Seinasti
møguleiki at ogn
tær hesi frímerki

Ársins endasøla

31. desember 2019 er seinasti seldagur fyri frímerkini og vørurnar á hesum síðum. Hetta er tískil seinasti møguleiki at ogn sær frímerkini fyri áljóðandi virði.

Vørurnar kunnu bileggjast á bileggingarlepanum mitt í blaðnum ella á www.stamps.fo.

FO 638

FO 822-823

FO 822-823

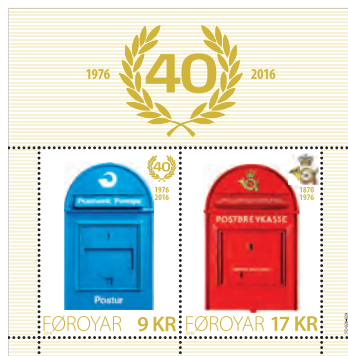

FO 824-826

FO 827

*Brándbilar: 1, 15 og 19 kr, hefti við seks sjálvklístrandi frímerkjum. PPN00216.

FO 828-829

FO 828

FO 832-833

*Europa 2016: Think Green, 9 og 17 kr, frímerkjahefti við 6 sjálvklístrandi frímerkjum. PPN000516.

FO 831

FO 830

FO 837 -846

FO 835-836

*Føroysk klæðir I: 17 og 20 kr, hefti við 6 sjálvklístrandi frimerkjum. PPNO0916.

FDC-mappa 2015

Heftimappa 2015

Árbók 2015

Ársmappa 2015

Bílegg nú á
stamps.fo

Nýggjar útgávor 14. og 24. februar 2020

Róndarprent

Róndarprent

Róndarprent

Róndarprent

Róndarprent

Nýggj útgáva:
Útgávudagur:
Virði:
Nummar:
Stødd, frímerki:
Mynd / Listafólk:
Prentingarháttur:
Prentsmiðja
Postgjaldsbólkur:

Vatndalsvatn
14.02.2020
8 og 12,00 kr.
FO 920-921
Nummar:
Stødd, frímerki:
Roy Mosterd / Suffia Nón
Offset + irilodin ink
Cartor Security Printing, Frakland
Smábrøv innanoyggja og til útheimin,
0-50 g

Nýggj útgáva:
Útgávudagur:
Virði:
Nummar:
Stødd, frímerki:
Stødd, smáark:
Listafólk:
Prentingarháttur:
Prentsmiðja:
Postgjaldsbólkur:

Mikkjal á Ryggi
24.02.2020
17,00 og 26,00 kr.
FO 922-923
Nummar:
Stødd, frímerki:
Stødd, smáark:
Listafólk:
Anker Eli Petersen
Offset
Cartor Security Printing, Frakland
Stórbrøv innanoyggja 0-100 gr
Stórbrøv til útheimin 0-50 gr

Nýggj útgáva:
Útgávudagur:
Virði:
Nummar:
Stødd, frímerki:
Listafólk:
Prentingarháttur:
Prentsmiðja:
Postgjaldsbólkur:

Flogbólturn 125 ár
24.02.2020
12,00 og 17,00 kr.
FO 924-925
Nummar:
Stødd, frímerki:
Listafólk:
Suffia Nón
Offset
Cartor Security Printing, Frakland
Smábrøv innanoyggja 0-50 gr og
stórbrøv innanoyggja 0-100 gr.

Nýggj útgáva:
Útgávudagur:
Virði:
Nummar:
Stødd, frímerki:
Listafólk:
Prentingarháttur:
Prentsmiðja:
Postgjaldsbólkur:

List: Sigrun Gunnarsdóttir
24.02.2020
12,00 og 27,00 kr.
FO 926-927
Nummar:
Stødd, frímerki:
Listafólk:
Sigrun Gunnarsdóttir
Offset
Cartor Security Printing, Frakland
Smábrøv innanoyggja, 0-50 gr. og
stórbrøv innanoyggja 101-250 gr.

Nýggj útgáva:
Útgávudagur:
Virði:
Nummar:
Stødd, frímerki:
Mynd:
Prentingarháttur:
Prentsmiðja:
Postgjaldsbólkur:

Norðurlandaútgáva 2020: Nóni
24.02.2020
20,00 kr.
FO 928
Nummar:
Stødd, frímerki:
40 x 30 mm
Mynd:
Astrid Andreasen
Offset + UV lakk
Cartor Security Printing, Frakland
Smábrøv til útheimin, 0-50 gr.
+ sjálvklitrandi hefti við 6 frímerkjum

Posta Stamps
Óðinshædd 2
FO-100 Tórshavn

Tel. +298 346200
Fax +298 346201
stamps@posta.fo
www.stamps.fo

ISSN 1603-0036

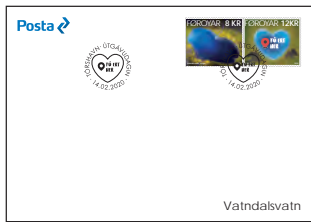

Vatndalsvatn - hjartavatnið

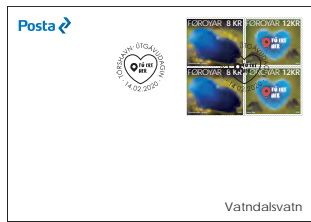
Hetta er fyrstu ferð vit geva eitt samanprentað hellark út, og soleiðis koma frímerkjavørurnar at siggja út. Myndirnar niðanfyr eru royndarprent.

*Eftir ætlan samsvara virðini 12 kr og 20 kr við nýggju postgjaldini pr. 1. januar 2020 fyri ávikavist smábrøv innanoyggja og til útheimin - upp til 50 gr.

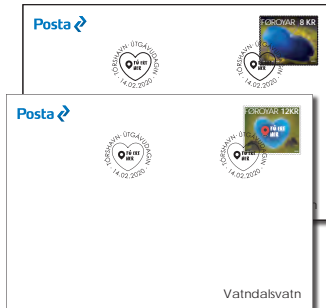
Skalt tú senda eitt bræv til útheimin, so brúkar tú bæði frímerkini 8 + 12 kr = 20 kr.* Skalt tú senda eitt bræv innanoyggja, so nýtist tær einans 12 kr. frímerkið.*

Bjálvi við røð

Bjálvi við 4-blokki

Sett av bjálvum við einkultmerkjum

Røð samanprent

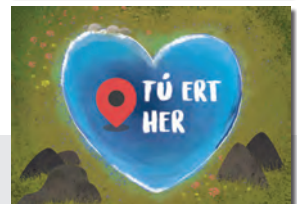
Ovari marginalur

Niðari marginalur

Hellark samanprent

Røð postkort

Bíleggingarlepi - Posta Stamps nr. 42

Nr.	Vøra		Prísur DKK	Prísur Euro	Nøgd	Í alt
Útgáva 14.02.2020 - Vatndalsvatn - FO 920-921 (2 frímerki, samanprent)						
PPA010220	Vatndalsvatn, røð óst.	*	20,00	2,80		
FFG010220	Vatndalsvatn, røð fdst.	⊙	20,00	2,80		
DDG010220	Vatndalsvatn, dgst.	⊙	20,00	2,80		
FFK010220	Fyrstadsbjálvi v/røð	⊙	25,00	3,50		
FFL010220	Fyrstadsbj. v/einkultmerkjum	⊙	27,00	3,75		
FFM010220	Fyrstadsbjálvi v/4-bl.	⊙	45,00	6,30		
PPJ010220	Postkort, Vatndalsvatn (2)	*	14,00	1,95		
FFJ010220	Maksimumkort, Vatndalsvatn (2)	⊙	34,00	4,75		
PPB010220	4-bl, ovара marg. óst	*	40,00	5,60		
PPC010220	4-bl, niðara marg. óst.	*	40,00	5,60		
PPD920921	Vatndalsvatn, ark (10)	*	100,00	14,00		

Útgáva 24.02.2020 - Mikkjal á Ryggi - FO 922-923 (smáark við 2 frímerkjum)

PPS000220	Mikkjal á Ryggi, smáark óst.	*	43,00	6,00		
FFT000220	Mikkjal á Ryggi, smáark st.	⊙	43,00	6,00		
DDT000220	Mikkjal á Ryggi, smáark dgst.	⊙	43,00	6,00		
FFU000220	Fyrstadsbjálvi v/smáarki	⊙	48,00	6,70		

Útgáva 24.02.2020 - Flogbóltur 125 ár - FO 924-925 (2 frímerki)

PPA020220	Flogbóltur 125 ár, røð óst.	*	29,00	4,00		
FFG020220	Flogbóltur 125 ár, røð fdst.	⊙	29,00	4,00		
DDG020220	Flogbóltur 125 ár, dgst.	⊙	29,00	4,00		
FFK020220	Fyrstadsbjálvi v/røð	⊙	34,00	4,75		
FFL020220	Fyrstadsbj. v/einkultmerkjum	⊙	36,00	5,00		
FFM020220	Fyrstadsbjálvi v/4-bl.	⊙	123,00	17,20		
PPB020220	4-bl, ovара marg. óst	*	116,00	16,20		
PPC020220	4-bl, niðara marg. óst.	*	116,00	16,20		
PPD000924	Flogbóltur 125 ár, ark 12KR (20)	*	240,00	33,50		
PPD000925	Flogbóltur 125 ár, ark 17KR (20)	*	340,00	47,50		

Útgáva 24.02.2020 - List: Sigrun Gunnarsdóttir - FO 926-927 (2 frímerki)

PPA030220	List: Sigrun Gunnarsdóttir, røð óst.	*	39,00	5,40		
FFG030220	List: Sigrun Gunnarsdóttir, røð fdst.	⊙	39,00	5,40		
DDG030220	List: Sigrun Gunnarsdóttir, dgst.	⊙	39,00	5,40		
FFK030220	Fyrstadsbjálvi v/røð	⊙	44,00	6,10		
FFL030220	Fyrstadsbj. v/einkultmerkjum	⊙	46,00	6,40		

Nr.	Vøra		Prísur DKK	Prísur Euro	Nøgd	í alt
FFM030220	Fyrstadsbjálvi v/4-bl.	⊙	163,00	22,80		
PPB030220	4-bl, ovara marg. óst	*	156,00	21,80		
PPC030220	4-bl, niðara marg. óst.	*	156,00	21,80		
PPD000926	Sigrun Gunnarsdóttir, ark 12KR (20)	*	240,00	33,50		
PPD000927	Sigrun Gunnarsdóttir, ark 27KR (20)	*	540,00	75,60		

Útgáva 24.02.2020 - Norden 2020: Nósi - FO 928 (1 frímerki)

PPA000928	Norden 2020, røð óst.	*	20,00	2,80		
FFG000928	Norden 2020, røð fdst.	⊙	20,00	2,80		
DDG000928	Norden 2020, dgst.	⊙	20,00	2,80		
PPN000928	Frímerkjahefti, óst.	*	120,00	16,80		
FFO000928	Frímerkjahefti, fdst.	⊙	120,00	16,80		
DDO000928	Frímerkjahefti, dgst	⊙	120,00	16,80		
FFK000928	Fyrstadsbjálvi v/røð	⊙	25,00	3,50		
FFL000928	Fyrstadsbj. v/einkultmerkjum	⊙	25,00	3,50		
FFM000928	Fyrstadsbjálvi v/4-bl.	⊙	85,00	11,90		
FFP000928	Fyrstadsbjálvi v/hefti	⊙	125,00	17,50		
PPB000928	4-bl, ovara marg. óst	*	80,00	11,20		
PPC000928	4-bl, niðara marg. óst.	*	80,00	11,20		
PPD000928	Norden 2020, ark (20)	*	400,00	56,00		

Endasøla

PPA000638	Mýrisólja	*	30,00	4,20		
PPA010216	Westerbeek 1742	*	36,00	5,00		
PPS000216	Westerbeek 1742, smáark	*	36,00	5,00		
PPA020216	Brandbilar	*	35,00	4,90		
PPN000216	Brandbilar, hefti	*	70,00	9,80		
PPA000827	Sepac 2016: Árstíðir	*	17,00	2,30		
PPA000828	Postverk Føroya 40 ár	*	9,00	1,25		
PPS000416	Postverk Føroya 40 ár, smáark	*	26,00	3,60		
PPA000830	Nólsoyar Páll 250 ár	*	24,00	3,30		
PPA000831	Norden 2016: Hjallurin	*	9,00	1,25		
PPA000516	Europa 2016: Think Green	*	26,00	3,60		
PPN000516	Europa 2016: Think Green, hefti	*	78,00	10,90		
Samanlagt higartil:						

Nr.	Vøra		Prísur DKK	Prísur Euro	Nøgd	Í alt
PPA000916	Føroysk klæðir I	*	37,00	5,10		
PPN000916	Føroysk klæðir I, hefti	*	111,00	15,50		
PPS000916	Jesus úr Nasaret	*	90,00	12,60		
PPY002015	Ársmappa 2015	*	373,00	52,00		
WPPE02015	Árbók 2015	*	398,00	55,00		
WFDM02015	FDC-mappa 2015	*	433,00	60,00		
WHEM02015	Heftimappa 2015	*	340,00	47,50		
Avgreiðslugjald:			25,00	3,50	1	25,00
				Prísur ialt:		

Gjaldshættir

- Upphæddin verður flutt á konto nr. 9870 4271212 hjá Posta Stamps
- Upphæddin skal skuldskrivast kundakonto míni
- Ja, takk.** Eg ynski at bíleggjar og hald framyvir skulu gjaldast sjálvvirkandi við gjaldskortinum niðanfyr:

Av tí at føroysku bankarnir ikki góðtaka kekkar, ber ikki longur til at gjalda við kekki.

Eg ynski at gjalda bíleggjina við gjaldskorti:

Kort nr.:

□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Fyrningardagur:

□	□	□	□
---	---	---	---

Upphædd: _____ Undirskrift: _____

Um tú ert skrásett/-ur sum kundi hjá Posta Stamps, verður tú vinarliga biðin um at upplýsa kundanummar, tá bílagt og goldið verður.

Posta Stamps
Óðinshædd 2
FO-100 Tórshavn

Tel. +298 346200
Fax +298 346201
stamps@posta.fo
www.stamps.fo

Navn: _____
Bústaður: _____
Postnr./býur: _____
Land: _____
T-postur: _____
Kundanummar: _____

□	□	□	□	□	□	□
---	---	---	---	---	---	---